

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa Gminy P.
przeciwko Skarbowi Państwa - Staroście P.
o ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 listopada 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 8 października 2013 r., sygn. akt III Ca (...),

- 1) odrzuca skargę kasacyjną,**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę
1800 (tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 października 2013 r. Sąd Okręgowy w K. z apelacji powoda Gminy P. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w P. z dnia 5 października 2012 r. w ten sposób, że uwzględnił powództwo skierowane do Skarbu Państwa reprezentowanego przez Starostę P. i ustalił, że wypowiedzenie opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w P. nr geodezyjny (...)/25 dokonane przez Starostę P. pismem z dnia 22 listopada 2011 r. było niezasadne.

W imieniu pozwanego Skarbu Państwa skargę kasacyjną wniósł radca prawny umocowany przez Starostę P.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jak przyjmuje się w orzecznictwie (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2007 r., OSNC – ZD Nr., poz. 33; z dnia 8 stycznia 2009 r. I CSK 263/08, niepubl.) zmiana wysokości stawki opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste, czyli tzw. aktualizacja opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego, następuje w wyniku zgodnych oświadczeń woli stron stosunku użytkowania wieczystego, tj. użytkownika wieczystego i właściciela, a jeżeli strony stosunku użytkowania wieczystego nie dojdą do porozumienia - na podstawie orzeczenia organu administracji lub sądu. W konsekwencji stronami postępowania administracyjnego oraz sądowego w sprawie zmiany (aktualizacji) wysokości stawki opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste muszą być użytkownik wieczysty i właściciel nieruchomości, tj. Skarb Państwa - jeżeli nieruchomość jest przedmiotem jego własności, lub jednostka samorządu terytorialnego - jeżeli nieruchomość jest przedmiotem własności takiej jednostki. Jeżeli nieruchomość jest własnością Skarbu Państwa, zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jedn. tekst Dz. U. z 2014 r., poz. 518 ze zm. dalej jako - u.g.n.), z zastrzeżeniem wyjątków wynikających z przepisów tej ustawy oraz odrębnych ustaw, jednostką reprezentującą Skarb Państwa w zakresie gospodarowania nieruchomościami jest starosta (w myśl art. 4 pkt 9b¹ przepis art. 11 ust. 1 u.g.n. stosuje się także do prezydenta miasta na prawach powiatu), Stosownie do treści art. 11a u.g.n. uregulowana w art. 11 ust. 1 u.g.n. reprezentacja Skarbu Państwa obejmuje zarówno czynności prawne jak i czynności procesowe podejmowane na rzecz lub w interesie Skarbu Państwa. W ten sposób ustawodawca przyjął generalną normą domniemanie kompetencji starosty do reprezentowania Skarbu Państwa w sprawach gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, którą należy wyłączyć, gdy przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami bądź przepisy innej ustawy wyraźnie wskazują inny organ uprawniony do reprezentowania Skarbu Państwa przy czynnościach prawnych lub procesowych.

W związku z tym trzeba uwzględnić, iż zgodnie z art. 67 § 2 zdanie drugie k.p.c. w zakresie określonym odrębną ustawą - to jest ustawą z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 169, poz. 1417 ze zm. - dalej jako: „u.p.g.s.p.”). czynności procesowe za Skarb Państwa podejmuje Prokuratura

Generalna Skarbu Państwa. Według art. 4 ust 1 pkt 1 ustawy do zadań Prokuratury Generalnej należy wyłączne zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przed Sądem Najwyższym, z zastrzeżeniem art. 8b ust. 5, który przewiduje, że w przypadku przekazania podmiotowi reprezentującemu Skarb Państwa do prowadzenia sprawy lub grupy spraw, w których zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przez Prokuraturę Generalną, jest obowiązkowe, podmiot ten wykonuje zastępstwo procesowe Skarbu Państwa również przed Sądem Najwyższym. Zgodnie z art. 8b ust. 1 możliwość przekazania przez Prokuraturę Generalną zastępowania Skarbu Państwa innemu podmiotowi dotyczy tylko przypadków zastępstwa obowiązkowego, o których mowa w art. 8 ust. 1. Przedmiotowa sprawa rozpoznawana w pierwszej instancji przez sąd rejonowy, w której wartość przedmiotu sporu nie przewyższa kwoty 1.000.000 złotych nie jest objęta obowiązkowym zastępstwem procesowym Skarbu Państwa przez Prokuraturę Generalną (por. postanowienie SN z 19 września 2013 r. I CZ 77/13 niepubl.). Zgodnie zatem z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o Prokuraturze, w sprawie tej w postępowaniu przed Sądem Najwyższym zastępstwo Skarbu Państwa przez Prokuraturę Generalną jest wyłączne. Oznacza to, że do wniesienia skargi kasacyjnej w takiej sprawie w imieniu Skarb Państwa uprawniona jest wyłącznie Prokuratura Generalna, natomiast pozbawiony jest zdolności postulacyjnej podmiot działający w postępowaniu przed sądami powszechnymi jako *statio fisci* Skarbu Państwa, reprezentowany przez radcę prawnego lub adwokata (por. postanowienia SN z dnia 13 marca 2012 r. V CSK 244/11 niepubl.; z dnia 30 stycznia 2014 r. V CSK 227/13 niepubl.; z dnia 26 czerwca 2014 r. IV CSK 72/14 niepubl.).

Przepis art. 87¹ § 3 k.p.c. należy interpretować w ten sposób, że w sprawach, w których obowiązuje wyłącznie zastępstwo Skarbu Państwa przez Prokuraturę Generalną, nie jest dopuszczalne zastępowanie go przez jakikolwiek inny podmiot. Obejmuje to także czynności związane z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowane przed sądem niższej instancji, takie jak wniesienie skargi kasacyjnej.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną, jako niedopuszczalną, bowiem

wniesioną przez osobę nieuprawnioną. O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98, 99 w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ k.p.c.